

LECTIO XXXII: ΕΝΑΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Άσκηση Ι.

Να γίνει γραμματική και συντακτική αναγνώριση των γερονδίων του κειμένου.

Λύση

ad intuendum: αιτιατική του γερονδίου του ρήματος *intueor, intuitus sum, intueri* 2. Εμπρόθετη αιτιατική του γερονδίου που δηλώνει σκοπό στο ρήμα *reliquerunt*.

ad imitandum: αιτιατική του γερονδίου του ρήματος *imitor, imitatus sum, imitari* 1. Αποθετικό. Εμπρόθετη αιτιατική του γερονδίου που δηλώνει σκοπό στο ρήμα *reliquerunt*.

gerendi: γενική του γερονδίου, του ρήματος *gero, gessi, gestum, gerere* 3. (Απρόθετη) γενική του γερονδίου ως συμπλήρωμα στο επίθετο *cupidus*, γενική αντικειμενική.

administrandi: γενική του γερονδίου, του ρήματος *administro, administravi, administratum, administrare* 1. (Απρόθετη) γενική του γερονδίου ως συμπλήρωμα στο επίθετο *cupidus*, γενική αντικειμενική.

colendo: αφαιρετική του γερονδίου, του ρήματος *colo, colui, cultus, colere* 1. Απρόθετη αφαιρετική του γερονδίου που δηλώνει τρόπο στο ρήμα *conformabam*.

cogitando: αφαιρετική του γερονδίου, του ρήματος *cogito, cogitavi, cogitatum, cogitare* 1. Απρόθετη αφαιρετική του γερονδίου που δηλώνει τρόπο στο ρήμα *conformabam*.

expetendo: αφαιρετική του γερονδίου, του ρήματος *expeto, expeti(v)i, expetitur, expetere* 3. Απρόθετη αφαιρετική του γερονδίου που δηλώνει τον τρόπο. Λειτουργεί ως επεξήγηση στο επίρρημα *sic*.

ducendo: αφαιρετική γερονδίου, του ρήματος *duco, duxi, ductum, ducere* 3. Απρόθετη αφαιρετική του γερονδίου που δηλώνει τον τρόπο. Λειτουργεί ως επεξήγηση στο επίρρημα *sic*.

Άσκηση II.

Να συμπληρωθεί ο κατάλληλος τύπος του γερουνδίου.

Adulescens cupidus erat (proelior)

Adulescens ad ruit (certo)

Hostes salutem petiverunt (fugio)

Ars (=τέχνη) difficilis est (scribo)

Adversarius peritus erat (bello)

Λύση

Adulescens cupidus ... **proeliandi** ... erat (proelior)

Adulescens ad ... **certandum** ... ruit (certo)

Hostes ... **fugiendo (αφαιρετική)** ... salutem petiverunt (fugio)

Ars (=τέχνη) ... **scribendi** ... difficilis est (scribo)

Adversarius peritus ... **bellandi** ... erat (bello)

Άσκηση III.

Να γίνει συντακτική αναγνώριση των τύπων: **exemplorum, virorum, parvi**.

Λύση

exemplorum: γενική ως συμπλήρωμα στο επίθετο plena, γενική αντικειμενική.

virorum: γενική κτητική (ή αντικειμενική) στο imagines.

parvi: γενική της αφηρημένης (ηθικής) αξίας στο απαρέμφατο esse.

Άσκηση IV.

Να γίνει χρονική αντικατάσταση του τύπου **reliquerunt**.

Homines excellentes: να κλιθούν μαζί.

Λύση

Ενεστώτας	relinquunt
Παρατατικός	relinquebant
Μέλλοντας	relinquent
Παρακείμενος	reliquerunt /reliquere
Υπερσυντέλικος	reliquerant
Συντελεσμένος Μέλλοντας	reliquerint

	Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
Ονομαστική	homo excellens	homines excellentes
Γενική	hominis excellentis	hominum excellentium
Δοτική	homini excellenti	hominibus excellentibus
Αιτιατική	hominem excellentem	homines excellentes
Κλητική	homo excellens	homines excellentes
Αφαιρετική	homine excellenti	hominibus excellentibus

Άσκηση V.

Να μεταφραστούν στα λατινικά οι προτάσεις:

Παραδείγματα για μίμηση.

Ο νους τρέφεται (alor) με το διάβασμα. (lego, 3)

Λύση

Exempla ad imitandum.

Mens legendo alitur.

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Άσκηση Ι.

Να γραφούν οι τύποι που ζητούνται:

sunt: το απαρέμφατο μέλλοντα (να ληφθεί υπ' όψιν το υποκείμενο)

iacerent: το β' πληθυντικό υποτακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή

accederet: η γενική του γερουνδίου

intuendum: το β' πληθυντικό προστακτικής ενεστώτα

reliquerunt: το γ' πληθυντικό υποτακτικής μέλλοντα (να ληφθεί υπ' όψιν το υποκείμενο)

gerendi: το γ' ενικό υποτακτικής υπερσυντελικού στην ίδια φωνή

proponebam: το α' πληθυντικό υποτακτικής παρακειμένου στην ίδια φωνή.

colendo: το γ' πληθυντικό προστακτικής μέλλοντα στην ίδια φωνή

obicere: το β' ενικό προστακτικής ενεστώτα

potui: το β' πληθυντικό οριστικής ενεστώτα

Λύση

sunt: **futuros esse/fore**

iacerent: **iaceatis**

accederet: **accedendi**

intuendum: **intuemini**

reliquerunt: **relicturi sint**

gerendi: **gessisset**

proponebam: **proposuerimus**

colendo: **colunto**

obicere: **obice**

potui: **potestis**

Άσκηση II.

Να γραφούν οι τύποι που ζητούνται:

libri: η ονομαστική ενικού

sapientium: η αφαιρετική ενικού

quae: η γενική ενικού

omnia: η αιτιατική ενικού

lumen: η αιτιατική πληθυντικού

multas imagines: η δοτική πληθυντικού

rem publicam: η γενική ενικού

nobis: η αφαιρετική πληθυντικού

mentem: η γενική πληθυντικού

corporis: η ονομαστική πληθυντικού

Λύση

libri: **liber**

sapientium: **sapiente** (ουσιαστικοποιημένη μετοχή).

quae: **cuius**

omnia: **omne**

lumen: **lumina**

multas imagines: **multis imaginibus**

rem publicam: **rei publicae**

nobis: **a nobis**

mentem: **mentium**

corporis: **corpora**

Άσκηση III.

multas, parvi: να γραφούν τα παραθετικά των επιθέτων στην ίδια πτώση, γένος και αριθμό. Επίσης να γραφούν τα επιρρήματά τους και τα παραθετικά τους.

Λύση

multas:

Επίθετο

plures, plurimas

Επίρρημα

multum, plus, plurimum

parvi:

Επίθετο

minoris, minimi

Επίρρημα

non multum/paulum, minus, minime

Άσκηση IV.

Να γίνει συντακτική αναγνώριση των παρακάτω τύπων του κειμένου:

sapientium

in tenebris

Graeci

Cupidus

Mihi

Excellentes

Cruciatu

mortis

me

obicere.

Λύση

sapientium: γενική υποκειμενική στο voces.

in tenebris: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της κατάστασης στο ρήμα **iacerent**.

Graeci: παράθεση στο scriptores.

cupidus: επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου στο proponebam, αναφέρεται στο **ego**.

mihi: έμμεσο αντικείμενο στο proponebam.

excellentes: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο hominess.

cruciatu: υποκείμενο του απαρεμφάτου esse (ετεροπροσωπία).

mortis: γενική επεξηγηματική στο pericula.

me: αντικείμενο στο απαρέμφατο obicere (άμεση αυτοπάθεια).

obicere: αντικείμενο ρήματος, τελικό απαρέμφατο.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΡΟΧΩΡΗΜΕΝΟΥΣ

Άσκηση Ι.

intuendum: να γραφούν οι ονομαστικοί τύποι.

Λύση

intuendum:

	Απαρέμφατο	Μετοχή
Ενεστώτας	Intueri	intuens
Μέλλοντας	intuiturum, -am, -um esse intuituros, -as, -a esse	intuiturus, -a, -um
Παρακείμενος	intuitum, -am -um esse intuitos, -as, -a esse	intuitus, -a, -um
Συντελεσμένος Μέλλοντας	intuitum, -am, -um fore intuitos, -as, -a fore	-

Σουπίνο	Γερούνδιο	Γερουνδιακό
Αιτ.: ntuitum Αφ.: intuitu	Γεν.: intuendi Δοτ.: intuendo Αιτ.: intuendum Αφ.: intuendo	intuendus, -a, -um

Άσκηση II.

[...] **ad imitandum (multas imagines)**: να γίνει η γερουνδιακή έλξη και να δηλωθεί αν είναι υποχρεωτική ή προαιρετική.

Λύση

[...] **ad imitandas multas imagines** (είναι υποχρεωτική η γερουνδιακή έλξη).

Άσκηση III.

[...] **ad intuendum [multas imagines]**: να μεταφερθεί στις άλλες μορφές του σκοπού.

Λύση

Τελική πρόταση: reliquerunt nobis [...] **ut intueremur multas imagines**

Αναφορική-τελική πρόταση: reliquerunt nobis [...] **qui intueremur multas imagines**.

Σουπίνο: reliquerunt nobis [...] **intuitum multas imagines**.

Ad + αιτιατική γερονδίου: reliquerunt nobis [...] **ad intuendas multas imagines** (υποχρεωτική γερονδιακή έλξη).

causa/gratia + γενική γερονδίου: multarum imaginum intuendarum causa/gratia (υποχρεωτική γερονδιακή έλξη)

Άσκηση IV.

nisi ... accederet → quae iacerent ... omnia: να μετατραπεί ο υποθετικός λόγος ώστε να δηλώνει

α) ανοικτή υπόθεση στο μέλλον

β) υπόθεση δυνατή ή πιθανή.

Λύση

α. Ανοικτή υπόθεση στο μέλλον

nisi ... accedet (οριστική μέλλοντα) → quae iacebunt (οριστική μέλλοντα) ... omnia

β. Υπόθεση δυνατή ή πιθανή

nisi ... accedat (υποτακτική ενεστώτα) → quae iaceant (υποτακτική ενεστώτα) ... omnia

Άσκηση V.

Να μετατραπούν οι παρακάτω προτάσεις σε πλάγιο λόγο με εξάρτηση «Cicero dixit»:

- a. Pleni omnes sunt libri, plenae sapientium voces, plena exemplorum vetustas.
- b. Colendo et cogitando homines excellentes animum et mentem meam conformabam.

Λύση

- a. Cicero dixit plenos omnes esse libros, plenas sapientium voces, plenam exemplorum vetustatem.
- b. Cicero dixit se colendo et cogitando homines excellentes animum et mentem suam conformare.

Άσκηση VI.

Να μετατραπεί η παρακάτω πρόταση σε ευθύ λόγο:

[...] omnes cruciatus corporis et omnia pericula mortis parvi esse ducendo [...]

Λύση

[...] omnes cruciatus (ονομαστική) corporis et omnia pericula (ονομαστική) mortis parvi sunt [...]

Ημερομηνία τροποποίησης: 31/10/2011